

MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN KARIYER PLANLARININ MOTİVASYON DÜZEYLERİNE ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Ali AKDEMİR

Prof. Dr., Arel Üniversitesi

Ash MERT KARAGÖZ, Gülay SALİHOĞLU

Doktora Programı, Arel Üniversitesi

Gönül KONAKAY

Yrd. Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi

Pınar ADALI, Erol KOÇYİĞİT, Özlem ZAIMOĞLU

Doktora Programı, Arel Üniversitesi

ÖZET

Bu araştırma Meslek Yüksekokulları ön lisans öğrencilerinin kariyer planlarının motivasyon düzeylerine etkisini cinsiyet, vakıf veya devlet üniversitesi olma, üniversiteye giriş şekli ve okunulan bölüm boyutlarıyla araştırmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu 2013-2014 eğitim öğretim dönemindeki İstanbul Arel Üniversitesi ve Kocaeli Üniversitesi Meslek Yüksekokulu öğrencileri oluşturmaktadır. Basit tesadüfî örnekleme yöntemi ile belirlenen 1514 öğrenciye anket uygulanmıştır. İstatistiksel analizlerde t testi, tek yönlü varyans analizi(one-way Anova), Kariyer Planları ve Motivasyon Düzeyleri arasındaki ilişkiyi ölçmek amacıyla Korelasyon analizi yapılmıştır. Kariyer ve motivasyon için yapılan geçerlilik ve güvenilirlik analizlerine göre kariyeri oluşturan soruların Cronbach Alfa katsayısı 0,798 ve Cronbach Alfa değeri 0,742 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin eğitim gördükleri Üniversite, eğitim alanı ile kariyer planları ve motivasyon düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Kariyer ile motivasyon düzeyi arasında pozitif yönde bir ilişki vardır.

Anahtar Kelimeler: Meslek Yüksek Okulu, Kariyer, Motivasyon

Jel Kod: I21

Ali AKDEMİR, Aslı MERT KARAGÖZ,

Gülay SALİHOĞLU, Pınar ADALI, Erol KOCYİĞİT, Özlem ZALIMOĞLU

INVESTIGATION ON THE EFFECTS OF VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS CAREER PLANS ON MOTIVATION LEVELS

ABSTRACT

This research investigates the effect of career plans of vocational school (associate degree) students on their motivation levels regarding gender, being private or state university, the way they entered university and the departments they study at. The sample group of the research is comprised of the vocational school students of Istanbul Arel University and Kocaeli University in the academic year 2013 - 2014. A questionnaire was administered to 1514 students which were determined by simple random sampling method. T-test and one way variance analysis (one-way ANOVA) were used for statistical analyses, and correlation analysis was used to measure the relationship between Career Plans and Motivation Levels. According to the validity and reliability analyses conducted for career and motivation, Cronbach Alpha coefficient of the questions about career was found to be 0,798 and Cronbach Alpha value was found to be 0,742. Significant differences were found between the university they study at, their field of education, their career plans and motivation levels. There is a positive relationship between career and motivation level.

Key Words: Vocational School, Career, Motivation

Jel Code: I21

Giriş

Tarım toplumunda, sanayi toplumunda, bilgi toplumunda ve nihayetinde giriş aşamasında olduğumuz entelektüel toplumda nitelikli insana olan ihtiyaç şiddetini arttırarak devam etmektedir.

İş ortamında da, sosyal yaşamda da hem becerikli, hem de entelektüel insana ihtiyaç vardır. Bir yandan iş yapmak, bir yandan da sorun çözmek ve nitelikli iletişim bunu gerektirir.

İş süreçlerini başarıyla tamamlayacak, iyi iletişim kuracak, sorunun değil çözümün parçası olacak insanları yetiştirmek yaşamsaldır.

Bir yönüyle, “eli iş tutacak, kafası çalışan, ağzı laf yapan” nitelikteki insanlara ihtiyaç vardır.

Eş deyimle, beden de, zihnen de nitelikli insan kaynaklarına ihtiyacımız vardır.

Türkiye Cumhuriyeti bunu fark etmiş ve Köy Enstitüleri’ni kurmuştur. Köylü gençler hem doğuştan becerileriyle birlikte, hem de kültürlü öğretmenleri aracılığıyla eğitim açısından da donatılıyorlardı. Her şey iyi giderken aksama oldu.

Meslek liseleriyle aynı tarzda insan kaynağı yetiştirilmek istendiyse de, olmadı.

Şimdi Meslek Yüksek Okulları’nda bu süreç yeniden işletilmektedir.

Yaklaşık üniversite öğrencilerinin yüzde 30’unu Meslek Yüksek Okulu öğrencileri oluşturmaktadır.

MYO’larında öğrencilere hem teknik, hem de entelektüel beceri kazanmaları için eğitim verilmektedir.

“Başarılı olunuyor mu, öğrencilerin hedef büyütmeleri söz konusu mu, hedefleri ile motivasyonları arasında bir bağlantı var mı?” sorularını yanıtlamak için bu çalışma hazırlanmıştır.

Öncelikle tarihçe, amaçlar, işlevler ve sorunlara yer verilmiştir. Sonrasında Arel Üniversitesi ve Kocaeli Üniversitesi MYO öğrencilerinin kariyer planlarıyla, bu planların motivasyon düzeylerine etkileri araştırılmıştır.

1.Meslek Yüksekokullarının Tarihçesi ve Gelişimi

Meslek eğitiminin en ilk halini 13. yy ve izleyen dönemlerde Anadolu’da ahilik gedik sisteminde, Avrupa’da ise lonca örgütlenmelerinde görmemiz mümkündür. Bu tarz örgütlenmelerin temelini çıraklara hem işin, hem de ahlak kuralları ile toplumsal yaşayışın öğretilmesi oluşturuyordu.

Anadolu'da 1400'lü yılların sonlarına doğru yeni bir mesleki eğitim kurumu ortaya çıktı. İşsiz gençlere meslek öğretmek amacıyla kurulan Terbiye Ocakları eğitim anlayışı bakımından geleneksel Ahilikten farklılaşmaz (Gül, 2014).

Sanayi öncesi toplumlarda meslek eğitimi formal bir eğitimden ziyade usta-çırak ilişkisi ile yürüyen bir yapıya sahipti. Türk toplumunda da 18. yüzyıla kadar mesleki eğitim geleneksel usullere dayalı bir sistem içerisinde Selçuklu döneminde Ahilik, Osmanlı döneminde ise Lonca teşkilatları tarafından yürütülmüştür. Bu yapıda anne ve babaları tarafından meslek öğrenmek üzere bir ustanın yanına verilen çocuklar, belli bir süre burada çalışarak önce kalfalığa, sonra da ustalığa terfi ederdi. Bunun yanı sıra, devlete bağlı bazı büyük kuruluşlar da kurs ya da okullar açarak ihtiyaç duydukları kalifiye elemanları yetiştirmektedirler. Osmanlı Devleti'nde modern anlamda Mesleki Teknik Eğitim kuruluşlarının izlerine 19. yüzyılın ikinci yarısında rastlanabilir. Mithat Paşa'nın Tuna Valisi iken 1860 yılında Niş'te, 1864 yılında Rusçuk ve Sofya'da açtığı İslahhâne'ler Mesleki Teknik Öğretim kurumlarının temeli sayılır (Semiz ve Kuş, 2004:272-295).

Yine Mithat Paşa tarafından 1865 yılında Rusçuk'ta öksüz kızlar için açılan İslahhane Kız Sanat Okullarının öncüsüdür. Mithat Paşa'nın 1868 yılında İstanbul'da açılmasına öncülük ettiği İstanbul Sanayi Mektebi ise hıref (sanatlar), sanayi, demircilik, dökmeçilik, makineçilik, mimarlık, her türlü maden imalat gibi derslerin bulunduğu müfredatla eğitime başlayan ilk modern sanat okuludur. Cumhuriyet dönemine kadar bu okulları örnek alan pek çok meslek okulu, imparatorluğun değişik köşelerinde açılmıştır (Akyüz, 1982:116).

1.1.YÖK Öncesi Dönem

Cumhuriyet sonrası Atatürk'ün direktifleri doğrultusunda Mesleki Teknik Eğitim'in daha modern bir yapıya kavuşturulması çalışmalarına hız verilmiştir. 1931 yılında; 1867 Sayılı Kanunla iller 9 bölgeye ayrılmış ve her bölgede; malî ve yönetimi bölgeye dahil illerce karşılanmak üzere, birer sanat okulu faaliyete geçirilmiştir. Böylece, sanat okulları "Bölge Sanat Okulları" haline getirilmiştir.

Bu çalışmalar okullaşmanın yanında, Mesleki Teknik Eğitim'in kurumsal bir yapıya kavuşturulmasını da kapsamıştır. Bakanlık Merkez Örgütü Kanunu 1941 yılında 4113 sayılı kanunla değiştirilerek, Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı kurulmuştur. 1942 yılında başlatılan planlı çalışmalar neticesinde mesleki ve teknik öğretim kurumları günümüze kadar büyük gelişmeler göstermiştir. VII. Beş Yıllık Kalkınma Planı çerçevesinde, ileri teknoloji geliştirilmesi, üretimi ve kullanımında gereksinim duyulan nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinin önemine değinilmiş bu amaçla orta ve

yükseköğretimde meslekî ve teknik eğitime önem verilmesi öngörülmüştür (Şahin vd, 2007:1018-1021).

VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda ise meslek yüksek okulları ve mesleki orta öğretim kurumlarının program bütünlüğünü sağlamak için kurumlar arası işbirliği kurulmasına yönelik kararlar alınmıştır. Ortaöğretim düzeyindeki meslek okullarının ihtiyacı olan öğretmenleri yetiştirmek için üzere lisans düzeyinde eğitim vermek için Yüksek Teknik Öğretmen Okulu (Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi) ilk olarak 1937 yılında Ankara'da açılmıştır. 1968 yılında tekniker okullarının tümü, 1971 yılında ise "Tekniker Yüksekokulları" kapatıldı. 1974-1975 öğrenim yılından itibaren Milli Eğitim Bakanlığına bağlı meslek yüksekokulları açıldı. Meslek yüksekokulları lise ve dengi okullardan sonra ilgili bölümlerde 2 yıl yüksek tahsil veren okullardır. Kız Teknik ve Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulları 1983 yılında YÖK'ün kurulmasından sonra Teknik Eğitim, Mesleki Eğitim, Endüstriyel Sanatlar ve Ticaret-Turizm Eğitimi Fakülteleri olarak yapılandırılmıştır (Kazu ve Demirli, 2002:155 -156).

Eski tarzdaki meslek okullarının artık sermayenin ihtiyacını karşılayamaması ve yetiştirdiği teknikerlerin yeni teknolojilere yeteri kadar cevap verememesi 1970'lerin başında Tekniker Yüksek Okulları'nın kapatılmasına sebep oldu. Onların yerini ileride sermayenin nitelikli insan gücü ihtiyacını karşılaması için ABD, İMF ve Dünya Bankası güdümlü çok sayıda projenin uygulamaya konulacağı Meslek Yüksek Okulları aldı. Kurulma amaçlarına uygun bir şekilde 1975'ten itibaren ara insan gücü yetiştirmeye başladılar (Gül, 2014).

Türkiye'de ara insan gücünü yetiştirmeye yönelik tekniker ve yüksek tekniker okulları 1954 yılında kurulmaya başlanmıştır. Sanat enstitüleri bünyesinde oluşturulan bu okullar, 1965 yılında öğrencilerin mühendis olma talebiyle boykota başlamaları üzerine 1973 yılında kapatılmıştır. 1975 yılında MEB Yaykur Örgün Öğretim Dairesi Başkanlığı'na bağlı meslek yüksek okulları açılmaya başlamıştır (İTO,2008: 27).

Milli Eğitim Bakanlığı'nda, Yaygın Yükseköğretim Kurumu (YAYKUR) Örgün Yükseköğretim Dairesi'ne bağlı olarak 1975-76 öğretim yılında geniş çaplı önlisans kurumları açılmıştır. Meslek yüksekokulları, önlisans düzeyinde öğrenim veren iki yıllık meslek yüksekokul olarak tanımlanırken, okulun amacı; "ülke şartlarına uygun olarak teknik, sosyal ve hayati bilimler alanlarında ihtiyaç duyulan ara meslek elemanı yetiştirme" olarak belirlenmiştir. Bu okul mezunlarının, doğrudan iş hayatına atılmaları beklenmektedir. Ayrıca lisans vb. bir programa transfer olanağı düşünülmeyeceği gibi, unvan sorunları da çözümlenmemiştir. YAYKUR' a bağlı olarak, 1975 yılında 45 yüksekokul açılmış, bu sayı 1979 yılında 45'i meslek yüksekokulu

olmak üzere 59'a yükselmiştir. Meslek yüksekokulları endüstrinin yoğun olduğu yörelerde ve ihtiyaç duyulan programlar göz önüne alınarak açılmıştır. YAYKUR meslek yüksekokullarına ÖSS'de aldıkları puanlara göre, lise ve dengi tüm okul mezunlarından öğrenci alınmıştır (Karasar, 1981: 62).

1.2. YÖK Dönemi

1980 sonrası başlayan ekonomik hamle döneminin yetişmiş ara eleman ihtiyacını sürekli artırması, 1990'lı yıllarda meslek yüksek okulu patlamasına yol açmıştır. Ancak, bu okulların büyük bölümü plansız, programsız ve hazırlıksız bir şekilde açılmıştır.

Yükseköğretim Kanunu, bütün yükseköğretim kurumlarını Yükseköğretim Kurulu (YÖK) şemsiyesi altında toplamış ve bu sebeple meslek yüksekokulları da üniversiteler bünyesine alınmıştır. Bunun sonucunda, çıkarılan 41 sayılı K.H.K. ile Haziran 1982 tarihine kadar MEB yönetimindeki meslek yüksekokulları üniversitelerin yönetimine bırakılmışlardır. Milli Eğitim Bakanlığı'ndan devralınan 44 meslek yüksekokuluna, 1995 yılına kadar açılan yenileri de eklendiğinde sayı 280'e yükselmiştir. 1995 yılında ikili öğretimle birlikte meslek yüksekokullarına 40.710 öğrenci kayıt hakkı kazanmıştır. Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesine bağlı meslek yüksekokullarının öğrenci kontenjanı 489.000'dir. Bu durumda meslek yüksek okullarının toplam öğrenci kapasitesi 529.710 olarak görülmektedir. Ancak Açık öğretim Fakültesine bağlı meslek yüksekokulları kontenjanlarına, gerekli ilginin gösterildiği söylenemez. Yükseköğretim Kuruluna 1982 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'ndan devredilen Meslek Yüksekokullarının sayısı 44 iken, 1992 yılında 177'ye, 2002 yılında 466'ya ve 2006 öğretim yılında 612'ye 2011 Eğitim- Öğretim yılında ise 667'ye ulaşmıştır.

Ülkemizde halen 802 MYO bulunmakta olup bunun %88'i devlet üniversiteleri bünyesinde yer almaktadır. MYO'larda 256 farklı program türü olmak üzere toplam 7454 programda eğitim verilmektedir. Açıköğretim önlisans programlarında eğitim gören öğrencilerimizde dahil edildiğinde önlisans programlarında okuyan öğrenci sayımız 1.527.706 olup, yükseköğretimde okuyan öğrenci sayısının yaklaşık %30'una karşılık gelmektedir. Bu veriler, MYO'ların sorunlarının çözümünün önemi ve aciliyetine işaret etmektedir (Çetinsaya, 2014: 1).

1981 yılında çıkarılan 2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu ile ülkemizdeki tüm yüksek öğretim kurumları yeniden yapılandırılmıştır. Bu düzenlemeyle akademiler üniversitelere, eğitim enstitüleri eğitim fakültelerine dönüştürülmüş, konservatuarlar ile meslek yüksek okulları üniversitelere bağlanmıştır. Bu kanununda, meslek yüksekokulları, "Belirli mesleklere yönelik

ara insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan dört yarı yıllık eğitim öğretim sürdüren bir yükseköğretim kurumu” olarak tanımlanmıştır (İTO,2008: 27).

Dünyada belli başlı ülkeler ortalamasının %28 olduğu dikkate alınırsa Türkiye, yükseköğretimde mesleki eğitim öğrenci oranı bakımından iyi bir konumda. Ancak eğitim kalitesi açısından iyi demek ise maalesef mümkün değil. Zira MYO’larda öğrenci başarı düzeyi çok düşük. Kabaca kayıtlı öğrencilerin üçte biri mezun olurken, yarısının başarısızlık nedeniyle okulla ilişkisi kesiliyor, beşte biri ise kendi isteğiyle okulu bırakıyor (Kenar, 2010: 1).

13 Şubat 2011 tarihinde kabul edilen 6111 sayılı (torba) yasayla mesleki eğitimle ilgili bazı değişiklikler yapılmıştır. 6611 sayılı (torba) yasayla 2547 sayılı kanunun 3 (ı) maddesinde yer alan MYO tanımında değişiklik yapılmış [*Madde 2547/3(ı): (Değişik: 13/2/2011-6111/170 md.) Meslek Yüksekokulu: Belirli mesleklere yönelik nitelikli insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan, yılda iki veya üç dönem olmak üzere iki yıllık eğitim-öğretim sürdüren, önlisans derecesi veren bir yükseköğretim kurumudur.*], bu değişikle toplam 2 yıl veya 6 dönem (trimester) olarak öngörülen MYO eğitiminin yarısının okul, yarısının da işyeri eğitimi şeklinde yapılmasına imkân sağlanmıştır. İşyeri eğitiminde öğrencilerin sigortalanması ve ücretlendirilmesi ile ilgili yasal düzenlemeler de gerçekleştirilmiştir: 6611 sayılı (torba) yasayla Mesleki ve Teknik Yükseköğretim de 3308 sayılı kanun kapsamına alınmıştır. Bu kapsamda mesleki teknik yükseköğretim öğrencileri de iş yeri eğitimi (stajları) sırasında hastalık ve kazalara karşı sigorta edilecek ve sigorta masrafları ilgili yükseköğretim kurumu tarafından sağlanacaktır. 6611 sayılı (torba) yasayla Mesleki ve Teknik Yükseköğretim Kurumu öğrencilerine işyeri eğitimi (staj) sırasında net asgari ücretin %30’u ödenecektir hükmü eklenmiştir. En az on işçi çalıştıran işyeri sahiplerine stajyer öğrenci alma zorunluluğu getirilmiştir. Bu değişikliklerden sonra bazı yükseköğretim kurumlarımız MYO’larında işyeri eğitimi uygulamasına geçmiş, bazıları da geçiş hazırlıkları yapmaktadır (Çetinsaya: 2014).

MYO’lardan lisans programlarına dikey geçiş yoluyla, dikey geçiş sınavlarında başarılı olmak koşuluyla, lisans programı giriş kontenjanının %10’u kadar öğrenci kabul edilmektedir. Son yıllarda MYO’lara yerleşme oranlarında düşüşler gözlenmektedir. 2013 yılında 359.628 olarak belirlenen kontenjana 286.622 öğrenci yerleşmiş olup doluluk oranı yaklaşık %80’de kalmıştır. Yerleşen öğrencilerin 132.112’si YGS sınavına göre 154.510’u yani %54 ise sınavsız geçiş ile yerleştirilmiştir (Çetinsaya:2014).

2.Meslek Yüksekokullarının Üniversitelere Bağlanma Dönemi ile Öncesinin Karşılaştırılması

16. Millî Eğitim Şûrası’nda Meslekî ve Teknik Eğitim ele alınmıştır. Şûra kapsamında alınan kararların hayata geçirilmesi zaman bakımından uzun

sürmesine karşın sistem bütünlüğü içerisinde önemli bir rol oynayan meslekî ve teknik eğitim ortaöğretim kurumlarından meslek yüksekokullarına sınavsız geçiş süreci başlatılmıştır. Bu süreç kapsamında, 29.06.2001 tarihinde kabul edilen ve 10.07.2001 tarihli 24458 sayılı resmî gazetede yayımlanan 4702 sayılı kanun gereğince MEB'nin ve YÖK'nun iş birliği ile bir çalışma başlatılmıştır (Kazu ve Demirli, 2002: 8).

Meslek yüksekokullarının tanım, teşkilat ve yöneticilerinin tayini kanunla belirlenmiş ve standart bir hale getirilmiştir. Yönetimde istikrar sağlanmıştır. Üniversitelerin sağlamış olduğu bilimsel atmosfer içerisinde ileriye dönük planlar yapılabilmiş yeni ufuklara ulaşılmıştır. Çevre ve sanayi ile ilişkilerin tesisinde Üniversitelerin saygınlığından da istifade edilerek olumlu ilişkiler kurulmuştur. Eğitim-öğretim faaliyetleri sağlam bir zeminde disiplin içerisinde yürütülür hale gelmişti (<http://www.meslekyuksekokulu.karatekin.edu.tr>).

İlk etapta genelde sanayinin yoğun olduğu yörelerde açılan MYO'ları mezunlarına, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 26.02.1982 gün ve 300-1982.82 sayılı teklifi ve MEB'in 10.03.1982 gün ve 300/805 sayılı olurları ile Teknik Programlar Bölümü mezunlarına "Tekniker"; İktisadi ve İdari Programlar Bölümü mezunlarına "Meslek Elemanı" unvanı verilmiştir. 1982 yılında sayıları 51'e yükselen meslek yüksek okulları, 20 Temmuz 1982 tarihinde 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (bu kararname, 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilat Kanunu ile değiştirilmiştir) ile üniversiteler bünyesine alınmıştır (Tunç, 2005:75).

3.Meslek Yüksekokulu Bölüm ve Programları ile Mevcut Öğrenci Sayıları

3.1.Meslek Yüksekokulu Sayıları

Üniversitelerde-Açık Öğretim Fakültesi önlisans programları dışında-802 tane Meslek Yüksekokulu bulunmaktadır.

3.2.Meslek Yüksekokulu Bölüm ve Programları

ÖSYM 2014 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi Kılavuzunda (ÖSYM- 2014 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi Kılavuzu Tablo-4) 35'i Açık Öğretim olmak üzere toplam 256 adet Önlisans Programı mevcuttur.

3.3.Meslek Yüksekokulları Mevcut Öğrenci Sayıları

2012-2013 Öğretim Yılında Toplam Öğrenci Sayısı Üniversitelerde; Örgün Öğretimde 507.863 Öğrenci, İkinci Öğretimde 247.926 Öğrenci, Açık

Öğretimde 749.965 Öğrenci ve Diğer Eğitim Kurumlarında Ön lisans düzeyinde; 21.952 Öğrenci olmak üzere Toplam 1.527.706 Öğrenci mevcuttur.

2012-2013 öğretim yılında yeni kayıt olan öğrenci sayısı ise: üniversitelerde; örgün öğretimde 188.124 öğrenci, ikinci öğretimde 91.800 öğrenci, açık öğretimde 151.618 öğrenci ve diğer eğitim kurumlarında ön lisans düzeyinde; 11.021 öğrenci olmak üzere toplamda 442.563 öğrencinin yeni kayıt yaptırdığı görülmektedir.

3.4.Meslek Yüksekokulları Mezun Öğrenci Sayıları

2011-2012 Öğretim Yılı Ön lisans Mezunu Toplam Öğrenci Sayısı: Üniversitelerde; Örgün Öğretimde 111.554 Öğrenci, İkinci Öğretimde 53.612 Öğrenci, Açık Öğretimde 57.814 Öğrenci ve Diğer Eğitim Kurumlarında Ön lisans düzeyinde; 10.058 Öğrenci olmak üzere toplamda 233.038 öğrenci mezun olmuştur.

4.Meslek Yüksekokullarının Amaçları

Ülkemizde meslek yüksekokullarının kuruluş amacı: mesleki ve teknik ortaöğretim mezunlarının kendi alanlarında ileri düzeyde meslek eğitimi almaları sağlayarak, iş hayatında gereksinim duyulan, bilimsel ve teknolojik gelişmelere uyum sağlayabilen, kaliteli üretim gerçekleştirebilen, yüksek nitelikli ara insan kaynağı yetiştirilmesidir (Karasar, 1981:2).

Meslek yüksekokulları lisans düzeyinde eğitim veren Mesleki ve Teknik Eğitim kurumları ile ortaöğretim kurumlarının hedef aldığı istihdam sahaları arasında kalan boşluğu doldurma işlevini yerine getirmektedir (Şahin ve Fındık, 2008:69-70).

Sanayinin gereksinim duyduğu nitelikli ara insan gücünü yetiştiren tek kaynak meslek yüksekokullarıdır. Bu kurumlar tekniker ve meslek elemanı unvanına sahip ara insan gücü yetiştirmektedirler (YÖK, 2004:10-26).Son yıllarda ara elemanı yerine, nitelikli insan kaynağı kavramı kullanılmaktadır.

Bu bağlamda meslek yüksekokullarının başlıca amaç ve hedefleri şunlardır (Örs, 2003:4):

- Buldukları yörelerin sanayi, tarım, turizm vb. sektörlerinin gelişmesine katkıda bulunmak ve bu sektörlerin gereksinimlerine uygun meslek elamanlarının yetiştirilmesi ve bilgilerinin gelişmesine katkıda bulunmak,
- Yeni iş olanakları yaratmak ve hizmet alanlarını genişletmek,
- Okul toplum bütünleşmesini sağlamak,
- Yerel hizmet istemlerini karşılamak,

- Yörenin temel dinamiklerini harekete geçirmek,
- Sektörde çağdaş yöntem ve tekniklerin uygulanmasını ve üretim artısını sağlamak, amacıyla araştırma, geliştirme ve uygulamaya yönelik, projeler ve eylem planları hazırlamak ve uygulamak,
- Çevresel, kentsel ve yöresel sorunlara çözüm getirici önerilerde bulunmak ve projeler üretmek,
- Yörenin sosyal, sanatsal, siyasal ve kültürel gelişiminde katkıda bulunmak, bu amaçla kent halkı ile iletişim ve etkileşim içinde bulunmak, yerel, ulusal, uluslar arası işbirlikleri yaparak çeşitli etkinlikler düzenlemek,
- Yöre halkının eğitim düzeyinin yükselmesine katkıda bulunmak ve bu amaçla eğitim ve bilinçlendirme projeleri hazırlamak ve uygulamak,
- Bütün bu amaç ve hedefleri gerçekleştirmek adına kamu, özel sektör kurumları ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapmak

5. Meslek Yüksekokullarının İşlevleri

Türkiye’de 1982 yılında çıkartılan 41 sayılı kanun hükmünde kararnameyle meslek yüksekokulları üniversite sistemi içine alınmıştır. Günümüzde, 26 Haziran 2001’de çıkartılan 4702 sayılı yasa hükümlerine bağlı olarak faaliyetlerini sürdürmektedirler. Bu yasaya göre üniversite kurma koşuluna bağlı olmadan meslek yüksek okullarının kurulması olanaklı hale gelmiştir (YÖK, 2007:49).

Meslek yüksekokulları, 2547 sayılı kanununun 3(ı) maddesinde; “Belirli mesleklere yönelik ara insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan dört yarı yıllık eğitim- öğretim sürdüren bir yüksek öğretim kurumu” olarak tanımlanmıştır. Aynı kanununun 3(t) maddesinde, ortaöğretime dayalı, en az dört yarı yıllık bir programı kapsayan, ara insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan veya lisans öğretiminin ilk kademesini teşkil eden yükseköğretime ‘önlisans’ adı verilmektedir denilmektedir (Hatiboğlu, 1995:12- 13).

Meslek yüksekokulları ortaöğretimden sonra iki yıllık eğitim veren okullar olmasından ötürü bilgi üretme faaliyeti beklenmez (Özbay, 1990:131).

Meslek edindirme yeri, meslek liseleri ve meslek yüksekokullarıdır. Meslek yüksekokulları, üniversitelerin en yakın akrabaları olmakla birlikte, öğrencileri için doğrudan uzmanlık geliştirmeyi hedefleyen, kariyer edindirme gayreti içinde olan; program müfredatları know-how, yani “yol, yöntem, usul bilgileri”nden (procedural knowledge) oluşan ve bu nitelikleriyle üniversite

öğretiminin karakteristiği olan derin teorik bilgiden zorunlu olarak farklılaşan eğitim birimleridir.

Bu tür programlara devam edenlerden bir bölümü lisans programlarına götürücü ‘transfer’ programlarını izlerken, bir bölümü de teknik ara insan gücünü oluşturmaktadır (Karasar, 1981:2).

Görüldüğü gibi mevcut yasalarda meslek yüksekokullarının amaç ve işlevleri ağırlıklı olarak eğitim-öğretim bazında açıklanmıştır. Oysa meslek yüksekokullarının amaç ve işlevlerinin sadece eğitim-öğretimle ve bilgi aktarımı ile sınırlandırılması yanlış olacaktır. Nitekim Yükseköğretim Kanununda, yükseköğretim kurumlarının temel görevleri arasında, ülkenin bilimsel, kültürel, sosyal ve ekonomik yönden ilerlemesini ve gelişmesini ilgilendiren sorunların çözümüne katkıda bulunmak amacıyla, diğer kuruluşlarla işbirliği ile çeşitli çalışma ve araştırmalar yapması sayılmaktadır (Kahraman ve Öktem, 2002:86).

Küçük yerleşim birimlerinde yer alan meslek yüksekokulları çevresiyle, yöre halkıyla, toplumsal, sosyal, kültürel ve ekonomik kurum ve örgütlerle daha yakın ve sıkı ilişkiler içinde bulunmaktadır. Büyük kent üniversitelerinden farklı olarak, taşra üniversitelerine çevrelerini aydınlatma, çağdaşlaştırma konusunda özel ve önemli görevler düşmektedir. Büyük kentlerde kendiliğinden var olan toplumsal ve kültürel canlılığı, taşra kentlerine üniversite taşıyabilmektedir (Üskül, 1990:289-290).

Kent dışı taşralarda kurulan üniversiteler yeni bir iş piyasası oluşturmakta, buraya gelen öğrenciler, öğretim elamanları ve diğer çalışanların kentte oluşturduğu yeni talep birimleri doğrultusunda yeni iş kolları faaliyete geçmekte, bu yeni talep birimleri piyasadaki ürünlerin nicelik ve nitelik açısından artışına neden olmaktadır. Sonuç olarak meslek yüksekokullarının temel işlevini, en kısa ve öz biçimde şu sloganla ifade edebiliriz: “Okulu yaşama yaklaştırmak ve toplum ile bütünleştirmek” (Kahraman ve Öktem, 2002:88).

5.1. Yükseköğretimi Yaygınlaştırmak

1941 yılında Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı kuruldu. İstanbul’daki Yüksek Mühendis Mektebi, Bayındırlık Bakanlığı’ndan 1944 yılında devralındı. Yeni Erkek Sanat enstitüleri ve Orta Sanat Okulları açıldı. Daha sonra bunları akşam sanat okullarının açılması takip etti. Kız sanat okulları açılarak kadınlar ve erkekler için hem yerleşik, hem de gezici kurslar açıldı. 1949 yılına gelindiğinde bu kursların sayısı 470’e ulaşmıştı (www.ismetinonu.com).

5.2. Nitelikli İnsan Gücü Yetiştirmek

Ülkemizde ve tüm dünyada meslek yüksekokulları, çeşitli iş kollarına nitelikli insan gücü yetiştiren yükseköğretim kurumlarıdır (Akyurt, 2009:177).

Mesleki-tekniik eğitim sistemi kültürel, tarihsel ve geleneksel faktörlerle iç içe olduğundan ülkelerin kendine özgü koşullarından izler taşımakta ve bu sistemde yapılacak değişim toplumsal ve ekonomik paydaşların tümünü ilgilendirmektedir. Bu değişim aynı zamanda ülkelerin modernleşme ve sanayileşme süreçlerinin bir parçası olarak görülmekte ve özellikle işsizlikle mücadelede etkili bir araç olarak kullanılmaktadır (Zorlu, 2012:53-54).

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin endüstri ve hizmet sektörlerindeki en önemli sorunlarından biri, nitelikli “ara insan gücü” eksikliğidir. Ara insan gücü, işçi ile mühendis, yönetici ve idari personel arasında yer alan kademedir. Bu kademenin istihdamı ile sanayi ve hizmet sektörlerinde verim ve kalitenin artacağı açıktır. Kalkınmakta olan ülkelerde, yetişmiş insan gücü yanında ara elemanlara da ihtiyaç duyulmakta olup, ülkemizde bu görevi meslek yüksekokulları üstlenmiş bulunmaktadır. (Akyurt, 2009:177).

Toplumsal kalkınmayı gerçekleştirebilecek nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi büyük oranda eğitim sistemimin görevidir. Eğitim sistemi, bu görevi yerine getirirken öğrencileri birer yurttaş olarak görür ve onları toplum yaşamına, meslekler dünyasına ya da ileri bir eğitime hazırlar. Özellikle ortaöğretim düzeyinde, söz konusu işlevler tutarlı bir biçimde kaynaştırılarak kişisel ve mesleki gelişim açısından bütünlüğü olan programlar uygulanmaya çalışılır (Şahin ve Fındık, 2008:74).

5.3. Ekonomik ve Sınai Kalkınmaya Hizmet Etmek

Ekonomik kalkınma ve sanayideki büyümede kilit rolü oynayan tekniker düzeyinde ara insan gücüne ait talep, 1985-1986 dönemi projeksiyonlarına göre arzı aştığından ara insan gücü yetiştirmeye yönelik olan ve 1981’de YÖK kapsamına alınan meslek yüksekokulları büyük önem kazanmıştır.

Makro hedeflere ulaşmanın araçlarından biri olarak görülen meslek yüksekokulları, hem işsizliğin bulunduğu hem de açık işyerlerinin bulunduğu ve bünyevi işsizlik olarak belirtilen işsizlik problemini de giderebilir.

Kalkınma, bir ulusun hedeflenen gelişme sürecini gerçekleştirebilmesi için ulusal ekonominin, toplumsal ve siyasal yapının bir bütün olarak düzenlenmesidir. 20. yüzyılın ikinci yarısı üniversitelere klasik bilimsel işlevlerinin yanında, toplumsal ve ekonomik yeni roller de yüklemiştir. Üniversiteler genel olarak bilimsel bilgi üreten ve yayan kuruluşlar olmalarının yanında kalkınmanın da temel dinamiklerinden biri olarak kabul edilmişlerdir.

Bölgesel kalkınmanın dinamiği olarak kabul edilen üniversiteler artan beklentilere bağlı olarak sürekli değişim ve gelişim süreci içerisinde. Üniversitelerin ,dolayısıyla meslek yüksekokullarının bölgeleri destekleme şekilleri, istihdam yaratma ve bölgesel rekabet gücünü geliştirme fonksiyonları kalkınma sürecine önemli ölçüde katkılar sağlamaktadır.

Üniversite öğretiminin yaygınlaşmasını sağlayan meslek yüksekokulları öğretim ve araştırma gibi klasik görevlerinin yanında ekonomik ve sosyal katkıları ile de kalkınma sürecine ivme kazandırmaktadır. Meslek yüksekokulları rekabet üstünlüğü olan faaliyet alanlarının, teknolojik yeniliklerin, eğitilmiş işgücünün yetiştirilmesinde ve piyasanın beklentilerinin karşılanmasında giderek yoğunlaşan bir görev üstlenmektedir.

Kalkınma; üretim ve kişi başına ulusal gelirin arttırılmasıyla birlikte, ekonomik sosyokültürel yapının da değiştirilmesi anlamına gelmektedir. Bir başka ifadeyle kalkınma, bir ülkenin yapısal niteliklerinin olumlu yönde değişimidir. Bölgesel kalkınma; bir bölgenin veya yörenin refah seviyesindeki artış olarak tanımlanmaktadır. Üniversiteler, piyasaların beklentilerini dinamik biçimde organize ederek, yarattığı kalifiye ve nitelikli nüfus ile küresel rekabet gücüne de katkı sağlamaktadır.

Bölgesel kalkınma için (Yıldız ve Talih, 2011: 269-276);

- ◆Yerel dinamiklerin belirlenmesi ve üstünlüklerin öne çıkarılması,
- ◆ Belirlenen bu önceliklere göre yerel aktörlerin katılımının sağlanması,
- ◆Sektörel analizlerin yapılması,
- ◆Üniversite eğitiminin piyasanın ve yerel ekonomilerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik düzenlenmesi, büyük önem teşkil etmektedir. Sağladıkları bu katkılarla üniversite eğitiminin yaygınlaşmasını sağlayan meslek yüksekokulları kalkınmada itici güç olmaktadır.

5.4. Yönetici Yetiştirmek

İnsan sermayesi kavramı, eğitim ekonomisi araştırmalarının çoğunluğunun ortak noktasını oluşturmaktadır. İnsan sermayesi, insanların eğitim, yetiştirme veya diğer etkinlikler aracılığıyla kendilerine yatırım yapmaları ve böylece yaşam boyu kazançlarını arttırarak gelecekteki gelirlerini yükseltme gerçeğine dayanır. Birçok klasik iktisatçı, tıpkı bir fabrika veya diğer işletmelerin üretkenlik kapasitelerini artıran yeni makinelerin veya diğer fiziki sermaye mallarının satın alınmasında olduğu gibi, eğitimin de işgörenlerin üretkenlik kapasitesini arttırmaya yardım ettiğine işaret etmişlerdir. Her toplum için ulusal kalkınmaya giden en verimli, en etkili yol, insanı geliştirmektir. Toplumsal kalkınmada, yetişmiş insan gücü bir sermaye olarak kabul

edilmekte ve eğitim de insana yapılan yatırım olmaktadır (Kavak ve Burgaz, 1994:19).

5.5. Girişimci Yetiştirmek

Günümüzde girişimcilik, toplumların ekonomik kalkınmasında en önemli faktörlerden birisi olmuştur. Girişimciliğin geliştirilmesi ve girişimcilerin yetiştirilmesi sonucunda ortaya çıkan üretim artışı ve sağlanan istihdam nedeniyle toplumsal refah artacaktır. Ekonomik kalkınma ile birlikte ekonomik büyümeyi, refah artışını, istihdam sağlanmasını getirmektedir. O halde meslek yüksekokulları hizmet ve üretim sektörleri için eleman yetiştirmeleri nedeniyle sanayi ile ilişki içinde olduklarından ve öğrencilerin staj yapımlarıyla iş hayatına hazırlayan ve sevk eden eğitim kurumlarıdır. Meslek Yüksekokullarından mezun olan öğrenciler aynı zamanda kendi işini kurmaktadır fakat bu sayı yeterli değildir (Uluyol, 2013:350-351).

Meslek yüksekokulu mezunlarının lisans tamamlama yöntemi ile işletme eğitimi alması ve girişimci olmayı hedefleyerek, işletmelerde yönetici konumuna gelmesi, ülkemiz şartlarında meslek yüksekokullarının fonksiyonlarını pekiştirip, tercih sebeplerinin ve toplumdaki olumlu faydasının artmasına etkindir. İşletmelerin entelektüel varlıkları olan; girişimciler, çalışanlar, yöneticilerin diğer çıkış yolu olan meslek yüksekokulları ülkenin işgücü kaynağıdır. Öğrencilerini ekonomik, kültürel ve işgücü açısından yetiştiren meslek yüksekokulları girişimciliğin ülkemizde yaygınlaşmasını destekleyecek çok önemli sosyal sorumluluğa ve göreve sahiptir (Akdemir, 2012:28).

Meslek kazandırmaya yönelik eğitim veren meslek yüksekokullarının, öğrencilerin girişimci özelliklerinin geliştirilmesi yönünde amaçları da bulunmaktadır. Özellikle çocukluk ve ergenliğin, girişimciliğe karşı olumlu tutumların beslenmesinde ve girişimcilik hakkında temel bilgilerin kazanılmasında ideal aşama olduğu da dikkate alınırsa ergenliğin son döneminde olan meslek yüksekokulu öğrencilerinin girişimcilik eğiliminin geliştirilmesi gerekir (Maya vd., 2012:30).

6.Meslek Yüksekokulu Sisteminin Geliştirilmesi Ve Öğrencilerin Kariyer Sorunları

6.1.Meslek Yüksekokulu Sisteminin Sorunları

Ülkemizdeki meslek yüksekokullarının başlıca sorunlarına aşağıda maddeler halinde değinilmiştir.

6.1.1.Nitelikli İnsan Yetiştirilmesi

Üniversite eğitiminin gerekliliğine yönelik farkındalığın olduğu ülkemizde, kayıt için bekleyen toplam öğrenci sayısı, eğitmen sayısı artırımını zorlamaktadır. Varolan okulların kontenjanını arttırmak veya yeni okullar açmak gerekliliği duyulmaktadır. Okul sayısı artışına paralel olarak arttırılması gereken devlet bütçesi payı arttırılmamakta, bu da paralelliğin bozulmasına neden olmaktadır.

Öğrenciler üzerindeki rolü ve sorumluluğu ağır olan eğitimcilerin yetiştirildikleri üniversitelerin de nitelikli olması, bunun için finansal, fiziksel, idari, lokasyon (güzergah), ulaşım sorunlarının giderilmiş olması tercih edilmektedir.

Mezun öğrencilerin, ülkemiz ekonomik gereksinimi için ihtiyaç duyulan sektörlerde sağlıklı istihdamı, okulların hedeflerine ulaşmasını sağlayacak ilk koşuldur. Bu ekseninde onları yetiştirecek yetişmiş eğitimcilerin kendi eğitimlerinde aldıkları formel bilgileri, bölüme yeni gelen öğrencilere didaktik (öğretim yöntemlerini ele alan bilim, öğretme bilimi) yöntemlerle aktarmak için, mezun olur olmaz göreve atanmaktadırlar. Okullarda verdikleri derslerin içeriğini tecrübe eksikliği ile, yetersiz eleman seviyesinde vermektedirler. Öğrencilerine en doğru ve akışkan bilgiyi sağlayacak, nitelikli eğitimci kadronun yetiştirilmesi zaman almaktaysa da, bu süre kısaltılarak mezun edilmekte ve uygun görülen okula tayin edilmektedirler.

Bu eğitimcinin tecrübesini aktarmak zorunda olduğu öğrenciler de bu yolla eksik bilgi ile yetişmekte, zaman kısıtı mağduru olmaktadır. Okullarda eğitimci açığı ile boş geçen derslerin doldurulabilmesi için kendilerinden değişik branşlarda da ders vererek açığı telafi etmesi istenmekte ,bu da idealist bir eğitimcinin şevkini kırmaktadır.

Öğretim elemanları ve yöneticileri genel olarak yeterli akademik geçmişe, piyasa deneyimine sahip değildir. Eğitimcilerin kendi branşlarında deneyimlerini pekiştirmeleri ve mezun ettikleri öğrenci sayısı arttıkça, yeni devraldıkları öğrencilerine kognitif (bilişsel) fayda sağlamaları da zaman almaktadır. Tecrübeli ,pragmatik (uygulamacı,faydacı) bir eğitimcinin doğrusallığı ile teorik bilgisi taze ama tecrübesiz eğitimcinin çelişkisi karşılaştırıldığında hiç şüphesiz ki, tecrübeli eğitimciden mezun meslek yüksekokulu öğrencileri,iş hayatında daha başarılı olarak,uygulamanın ve tecrübenin etkililiğini gösterecektir (Uluslararası Yükseköğretim Kongresi: 2011:2203-2211).

6.1.2. Laboratuvar, Tesis ve Atölye Eksikliği

1990'lı yıllar, meslek yüksekokulu arttırımı zorunluluğuna yol açmışsa da, bu okulların büyük bölümü plansız, alt yapısız, programsız ve hazırlıksız ve oldukça dar bir bütçeyle açılmıştır (Türel, 2009:151-242).

Öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısının fazlalığı nedeniyle, atölye ve laboratuvar uygulamaları istenen düzeyde yapılamamaktadır. Kullanılacak teknik araçların temini, ciddi bir gider yaratmakta, devlet bütçesini zorlayan payların da arttırılmasını gerektirmektedir.

Fiziki olarak yetersiz okul binalarında, sınırlı teknik altyapı, yetersiz laboratuvar ve atölye, çağın gerisinde kalmış teknolojik araçlarla, deneme/uygulama eksikliği içinde sözel öğretime yönelik yöntemlerle yetinerek teorik ders verme faaliyetlerini yürüten, pratiğe aktarma eksiği, ezbere dayalı, not kaygısı içeren eğitim sisteminden mezun öğrencilerin Avrupa Birliği Yeterlilikler Çerçevesi (EQF) kriterleri olan ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın sorumluluğunda bulunan 4.basamak seviyesini karşılamayarak, yetersiz elemanlar halinde mezun olmalarına yol açmaktadır (Günay, 2010).

Meslek yüksekokullarının piyasanın teknolojik açığıyla yetişen mezunları, sektörel talepleri karşılayamaz haldedir. Mezunlar okul ortamında edinemediği ileri mesleki becerileri edinmek için, kurslar yardımıyla okuldan alamadığı temel bilgilerin açığını kapama çabasıdadır. Okullarda, ilgili sektörler ekseninde hazırlanmamış ders içerikleri; güncel sanayi segmentlerinin(dilimlerini) gereksinimini karşılayacak iyileştirmelere açık olmadığından, ilgili sektörle arasında engel oluşmaktadır.

Okulların eğitimindeki içerikle/müfredatla; ilgili sektör temsilcileri ve karar vericileri ile ticaret sanayi odaları arasında yeterli düzeyde ilişki kurulmadığı için işgücü piyasalarının istediği nitelikler öğrencilere kazandırılmamaktadır.

6.1.3. Düşük Öğrenci Motivasyonu

Meslek yüksekokullarının ve meslek yüksekokullarıyla ilişkilendirilen meslek liselerinde açılan programlara sınavsız geçiş sistemi ile öğrenci alınması olumlu yöndeki motivasyonudur. Desteklenmesi ve geliştirilmesi gereklidir.

Bilgi ve beceri bakımından yetişmişlik düzeyi, öğrencilerin mesleki ve genel bilgi düzeyleri düşüktür. Bu durum ilk ve orta öğretim başarı düzeylerinde, okullarına giriş usullerinde ve eğitimlerine ilgilerinde gözlenebilmektedir. Öğretim elamanları da öğrencilerin bilgi ve beceri bakımından yetişmişlik düzeylerinin yetersizliğini doğrulamaktadır (İ.T.O., 2008).

Lisans eğitimini gerekli görmeyip, bir an önce hayata atılarak kendi iş yerini kurma idealinde olan girişimci yaklaşımları, mesleki ve teknik ortaöğretimi tercih eden öğrenci kalitesine önemli katkıdır. Önlisans programlarına sınav zorunluluğu olmadan direkt devam edebilme, girişimci trendinde olan öğrencilerin eğitimlerine, artı değer verme ekseninde olumlu bir motivasyon sağlayacak uygulamadır .

Hem öğrencilerin ,hem kamuoyunun hem de yer yer MYO'larda ders veren öğretim elemanlarının önlisans eğitimi ile ilgili negatif tutumu demotivasyona neden olmaktadır.

6.1.4. Meslek Yüksekokulu-Sanayi İşbirliği Yetersizliği

Açılacak okulların seçildiği çevreler politik çıkarlar doğrultusunda saptanmakta olduğu gerçeği ülkemizin eğitim sorununda, coğrafik eşitsizlikleri de beraberinde getirmektedir. Politik yaklaşımlarla nüfusu yoğun olan şehirlere daha çok yatırım yapılmakta, küçük sanayi çevresi olan bölgelere açılacak okul sayısı az olmaktadır. Bu da stajyer öğrencilerin sanayi bölgelerine ulaşımını zorlaştırmaktadır.

İş alanıyla eğitim içeriğinin uyuşmaması, sanayi/sağlık/hizmet sektörlerinde yeterli pratiğin eğitim sırasında sağlanamaması gibi sorunlardan, mezunlar iş bulamamakta ya da mesleğiyle ilgisiz alanlarda düşük ücret ve statülerde çalışmak zorunda kalmaktadırlar.

6.1.5. Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Ekonomik Sorunları

İstanbul Ticaret Odası, 2008 Meslek Yüksekokulları, 2008 Yaz Stratejisi araştırmasından elde edilen sonuçlara göre ,Sosyal ve Ekonomik Profil Araştırmaya katılan öğrencilerin daha ziyade gelir ve eğitim seviyesi düşük ailelerin çocukları oldukları anlaşılmaktadır.

Devlet tarafından gerekli finansal yatırımların yetersiz kaldığı meslek yüksek okullarından mezun olacak öğrencilerin maddi yetersizlikler içinde bulunması, onların psikolojisine yansımakta sürekli bir ümitsizlik ve arabesk düzende toplumdaki varlıklarını sürdürdürebilmelerine sebep vermektedir.

Sosyal paylaşım ortamlarında arkadaşlarıyla daha fazla paylaşımda bulunma eğiliminde olan öğrenci psikolojisi ile hareket eden gençlik, verimliliğini sosyal ortamda arttırırken, aslında ekonomik seviyesinin yeterliliği oranında harcayabildiği parayla bulunduğu çevrede hizmet aldığı birimlere sağladığı katkıyla ekonomiye de canlılık getirmektedir. Ödeme imkânları ölçüsünde yaşam kalitesini yüksek tutan öğrenciler, düşük gelirli ailelerin çocukları için de teşvik edici örnek olup, eğitimini bir an önce başarıyla tamamlayıp, daha kaliteli standartlarda çıtayı yükseltecek iş ortamlarına sahip olmanın yolunu araştırmalarına yol gösterici özellik taşımaktadır.

Ekonomik durumu yüksek bireylerin mezun olduğu okullar ile meslek yükseokulu çıkışlı öğrencileri arasındaki uçurum ve iş dünyasındaki başarıları ile yükseköğretim kurumlarının saygınlığı arasındaki farkı da bu ekseninde gündeme getirmekte bu da toplumda ekonomik bölünmelere yol açmaktadır. Sınıf farklılıklarını politik yolla kapatmaya çalışan bireyler en güçlü politik partiye yönelmekte, ideolojik fikirleri bire bir örtüşmediği halde salt daha iyi bir konuma aracılığı ile gelebilmek ve çıkar sağlamak için siyasi partilere yönelmekte bu da siyasi kişiliklerin başarısızlığına ve silik liderlerin boy göstermesi sonucuna dönüşmekte, ulusal soruna yol açmaktadır.

6.1.6. Uygulamalı Ders Eksiklikleri

Türkiye’de genel bütçeden eğitime ayrılan payın OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı) ülkeleri ortalamasının yarısı kadar olduğu dikkate alınca aktarılan kaynakların yetersizliği, okullara sağlanacak makine, teçhizat, laboratuvar malzemesi kısıtlılığını oluşturmaktadır. Teknoloji çağının gerisinde, üçüncü dünya konumunda bulunan ülkemizde öğrenci başına düşen değil; bilgisayar başına düşen öğrenci sayısı hesaplanmak zorunda kalmaktadır. Ülkemizde derslerin verimsiz geçmesi, boş geçmesi ile aynı verimsizliğe sebep olmaktadır.

6.1.7. Sanayideki Eğitim Yetersizliği

Eğitim kurumu ile iş gücü piyasası arasındaki uyumsuzluk, okul müfredatlarındaki uygulamaya yönelik eksiklikler mesleki ve teknik eğitime gerek ortaöğretim ve gerekse de yükseköğretim düzeyindeki ilgisizliğin temel nedenlerindedir.

Derslerin bir kısmının sanayi mahreçli(merkezli,eksenli) yapılması, okul müfredatındaki teorik eğitimin hayata geçirilmesi ve pekiştirilmesi deneyim açısından gerekli bir uygulamadır.

Ülkemizde iş gücü arzı ile talebi arasında ciddi uyumsuzluk mevcuttur. Bunun nedeni olarak mesleki eğitim kurumlarında uygulanan eğitim programları, bu programlarla yetiştirilen teknik iş gücü ile iş gücü piyasasının ihtiyaçları arasında nitelik ve nicelik yönünden bir uyum sağlanmaması gösterilebilir (Başkan, 2011:31-32).

Ders içerikleri ve hızlı gelişen iş hayatının segmentasyonlarına paralel revize edilememektedir. Sektör gereksinimine uygun teorik ders/bilgi öğrenciye aktarılamamaktadır (Ekinci vd., 2011).

Mesleki ve teknik eğitim fakültesi mezunlarının iş piyasasında karşılaştığı önemli engellerden bir diğeri de unvan ve yetki belirsizliğidir.

Öğretmen olarak istihdam edilemeyen mezunların sektörde çalışabilmesi için tanımlanmış unvanları, yetkileri, sorumlulukları yoktur.

Bu amaçla, bazı üniversiteler sektörle ve sektör STK'larıyla ortak eğitim amacıyla protokoller hazırlayıp imzalamaktadırlar.

6.1.8. Ticari Gayelerin Öne Çıkması

Pek çok devlet ve vakıf üniversitelerinde kağıt üstünde bölümler açıldığı ve bunların da birkaç yıl içinde öğrenci almaya başlayacakları düşünülmektedir. Vasıfsız eğitimciler, donanımsız içerikle sağlanacak, sürdürülebilirliği ve tercih edilebilirliği olmayan, ekonomik gelişme yolunda yetişmiş insan gücü sağlamaktan uzak eğitim kurumları, salt gelir amaçlı kurulmuş işyeri kapsamındadır. Ülkemiz ve insanının hizmetinde bulunma amacından çok uzaktır (Günay, 2012).

Meslek yüksekokulları ve üniversiteler, siyasi/piyasa güçlerinin etkisinde şekillenen organizasyonlar haline gelmiş, bu durumda; düşük riskleri sayesinde ekonomideki değişimleri daha kolay algılayıp, tüketici tercihlerine daha esnek yaklaşarak, yenilikçi düşünceyle piyasayı yakalamaya yatkın olduklarından ara eleman ilişkilerine önem vererek hızlı değişime ayak uydurmak zorunda kalan ve ekonomiyi canlandırarak dinamik tutan KOBİ'ler için gerekli elemanı sağlamakta güçlük çekmektedirler.

6.2. Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Kariyer Sorunları

Öğrencilerin okudukları illerin ekonomik hayatına katacağı canlanmanın fırsatı gözardı edilerek, üniversite olgusunun siyasi partilerin seçim yatırımlarının malzemesi olduğundan, MYO'lar oy potansiyeli olan çevrelerde açılmaktadır. Öğrencilerin buldukları çevrelerden sosyolojik ve ekonomik sorunlardan dolayı çıkamaması, yakın çevre üniversitelerde açılan dallardan herhangi birine zorunlu devam ile meslek sahibi olmasına, ileride kendisi için oluşturduğu vizyonu sınırlayarak, kariyerine bu zorunlulukta devam etme güdüsüne sahip olmasını gerektirmektedir (Şahin ve Fındık, 2008:3).

Teknik Eğitim Fakültelerinin yatay/dikey geçişlerde yaşanan akreditasyon sorunu, mezuniyet sonrası öğretmen olarak atanamama, kamu sektörü veya özelde yetki, unvan yetersizliği sorunlarının devlet tarafından ivedilikle çözümü, ülkemiz kalkınmasında önemli rol oynayan nitelikli işgücü sıkıntısına getirilecek rahatlama olacaktır (Kavili, 2005:259-274).

Bugün yaşanan eğitim darboğazının oluşmasında en büyük etken, şüphesiz ki Cumhuriyetin ilk yıllarında kurulan, halkın o yıllarda % 80'ini oluşturan köylünün tarım, sanat, sağlık alanında eğitilmesini sağlayacak Köy Enstitüleri'nin, ülkenin her bir yanına büyük heyecan ve idealist duygularla,

karanlığa meşale olmaya koşan mezun öğretmenlerinin; Türk gençliğine ideolojik fikirler aşıladığı varsayımlarıyla Demokrat Parti zamanında kapatılması , öğretmenlik mesleğinin uğratıldığı erozyon olmuştur. Köy Enstitüleri ile çok yönlü insan kaynağının yetiştirilmesi fırsatı kaçırılmıştır.

Ülkemiz şartlarına uyum sağlamayan ve dışarıdan programlanan meslek yüksekokulu uyum programı projeleri ülke öznel koşullarına uygun yerli projelere entegre edilmelidir. Bilimsel düşünme yeteneğini, sorgulama, arama-bulma, geliştirme yönünde özgürce, korkmadan kullanabilecek, bulunduğu işyeri ortamında üst basamaklara çıkabilecek fırsatların sağlanması gereklidir (Alabaş ve Cemaloğlu, 2007).

6.3. Meslek Yüksekokullarının Sorunlarına Çözüm ve Öneriler

Mezuniyet sonrası, seçtikleri iş dalında istihdam edilecekleri, okulda aldıkları teoriği pratiğe uyarlayarak bilgi/tecrübelerini pekiştirebilecekleri, eğitimlerini daha yüksek standartlarda devam ettirerek statülerini yükseltebilecekleri, iş alanlarına ek olarak sektör portföyünü çeşitlendirebilecekleri, iş alanlarını çalıştıkları alanda başarılı/tatmin olamayacaklarını anladıklarında yenileyebilecekleri, iş olanaklarını geliştirebilecekleri, üretim, etüt ve çalışma ortamları sağlanmalıdır.

Akademik personele daha çekici nitelikler verilmesi ve teşvik edilmesi, meslek yüksekokulu öğrencilerinin akademik kadroda yer alması için teşvik edici bir unsur olacaktır. Emeğe saygılı, beşeri şartlara uyumlu, iktidar partisi yandaşlarının değil çalışanın ve bileninin istihdam edileceği, çağdaş yaklaşımla, insanların düşünce/ibadet gibi kişiye özel konularda özgür ve rahat bırakıldığı, uluslararası standartlara uygun insan haklarının uygulanabildiği, demokratik haklara dünyanın ekonomik ve siyasal değişimlerine paralel gelişim süreci izlenmelidir.

İş gücü piyasası ve eğitim kurumu arasındaki uyumsuzluk, mesleki ve teknik eğitime gerek ortaöğretim ve gerekse de yükseköğretim düzeyindeki ilgisizliğin temel nedenlerindedir.

Entelektüel sermaye olan teknik ara insan gücünün sahip olduğu mesleki bilginin, piyasa ihtiyaçları ile uyumlu olup olmadığının saptanması, çözüm yolunda atılacak önemli aşamalardan biridir. Soruna odaklı yaklaşımla bakıldığında, bu saptama, nitelikli insan gücü problemini ortadan kaldırma konusunda çözüme yaklaşmayı sağlamaktadır.

Okulların politikaları ideolojik eğilimden uzak tutulmalı, ülkemizde salt bu sebepten istihdam problemi yaşayan mezun mağduriyetinin önüne geçilmelidir.

Global girişimcilik gereksinimleri ekseninde çeşitlendirilen okulların ve stajyer öğrencilerin sübvansede edilmesi ve Türkiye'nin 2023 ekonomik hedef planına ulaşmada efektif olmasında başrol oynayacaktır (Alabaş ve Cemaloğlu, 2007).

2014 Mart ayı verilerine göre; dünyada 128, Avrupa'da 11 ülkenin nüfusundan fazla olan 5.5 milyon öğrenci kapasitesiyle Türkiye, yükseköğretim alanında son yıllarda önemli bir büyüme kaydetmiştir.

7.ARAŞTIRMA

7.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Bu çalışmanın amacı meslek yüksekokulları önlisans öğrencilerinin kariyer planlarının motivasyon düzeylerine etkisini araştırmaktır. Diğer bir ifadeyle, meslek yüksekokulu öğrencilerinin kariyer planlarının ve motivasyon düzeyleri üzerindeki etkisi ve cinsiyet, vakıf veya devlet üniversitesi, üniversiteye giriş şekli ve okudukları bölüm boyutlarıyla ilişkili olup olmadığı ortaya çıkartılmaya çalışılmıştır.

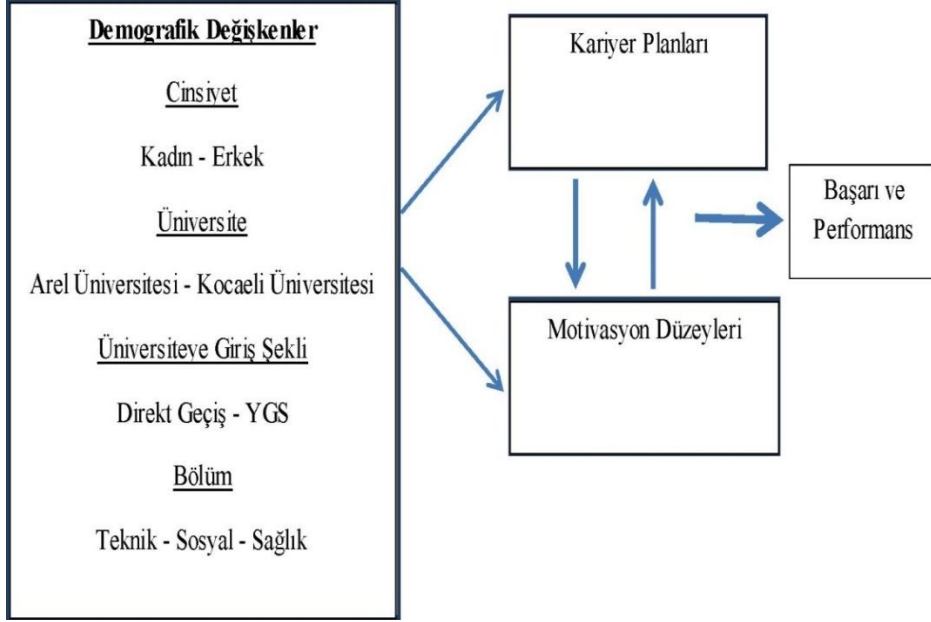
Bu amaçla üç farklı bölümden oluşan bir anket formu uygulanmıştır. Birinci bölümde demografik özellikler, ikinci bölümde kariyer planları ve üçüncü bölümde ise motivasyon düzeyleri ile ilgili sorular bulunmaktadır.

Araştırmanın örneklem grubunu 2013-2014 eğitim öğretim dönemindeki İstanbul Arel Üniversitesi ve Kocaeli Üniversitesi Meslek yüksekokulu öğrencileri oluşturmaktadır. Basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile belirlenen 1514 öğrenciye anket uygulanmıştır. Uygulanan 1514 anketin tamamı kullanılabilir düzeydedir. Dolayısıyla da anketlerin geri dönüş oranı % 100'dür.

7.2. Araştırmanın Modeli

Belirtilen amaçlar doğrultusunda yapılan bu araştırmayla meslek yüksekokulu öğrencilerinin cinsiyet, üniversite, üniversiteye giriş şekli, okunulan bölüm gibi değişkenlerin kariyer planları ve motivasyon düzeyleri ile ilişkisi ve tüm bu değişkenlerin başarı ve performans üzerinde bir etkisinin bulunup bulunmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır (Bkz. Şekil 1.).

Şekil 1. Araştırmanın Modeli

Araştırmanın amaçlarını test etmek üzere aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur:

H1: Meslek yüksekokulları önlisans öğrencilerinin kariyer planlarının motivasyon düzeylerine etkisi arasında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir ilişki vardır.

H2: Vakıf üniversitesi olan İstanbul Arel Üniversitesi ile Devlet Üniversitesi olan Kocaeli Üniversitesinde okuyan Meslek yüksekokulları önlisans öğrencilerinin kariyer planları ve motivasyon düzeyleri arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık vardır.

H3: Üniversiteye Sınavsız geçiş ve DGS sınavı ile geçen Meslek yüksekokulları önlisans öğrencilerinin kariyer planları ve motivasyon düzeyleri arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık vardır.

H4: Üniversitede Teknik-Sosyal-Sağlık bölümlerinde eğitim gören Meslek yüksekokulları önlisans öğrencilerinin kariyer planları ve motivasyon düzeyleri arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık vardır.

7.3. Araştırmanın Yöntemi

İlk olarak katılımcıların demografik özellikleri (yaşları, cinsiyetleri, üniversiteleri, üniversiteye giriş şekilleri ve okudukları bölümler) için ankete verilen cevaplar betimleyici istatistikler (frekans ve yüzde) kullanılarak analiz edilmiştir.

Kariyer planları ve motivasyon düzeyleri sorularına verilen cevapların ortalama değerlerinin hesaplanması için yine betimleyici istatistikler (frekans, yüzde) kullanılarak analiz edilmiştir. Meslek yüksekokulları önlisans öğrencilerinin Kadın-Erkek, İstanbul Arel Üniversitesi-Kocaeli Üniversitesi öğrencisi olma ve Sınavsız Geçiş-DGS sınavı ile üniversiteye giriş şekilleri ile kariyer planları ve motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını ölçmek amacıyla bağımsız iki örneklem t (Independest Samples "t") testi yapılmıştır.

Meslek Yüksekokulları önlisans öğrencilerinin okudukları bölüm ile kariyer planları ve motivasyon düzeyleri arasında farklılık olup olmadığını ölçmek için tek yönlü varyans analizi (one-way Anova) yapılmıştır. Son olarak kariyer planları ve motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkiyi ölçmek amacıyla Korelasyon analizi uygulanmıştır.

7.4. Araştırma Bulgularının Sunumu

Araştırmanın bu bölümünde, İstanbul Arel Üniversitesi ve Kocaeli Üniversitesi Meslek Yüksekokulu öğrencilerinden anket aracılığı ile 2013-2014 yılları arasında elde edilen verilere dayalı yapılan analizlere ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

7.4.1. Demografik Bulgular

Anketin birinci bölümü, katılımcıların demografik bilgilerini (yaşları, cinsiyetleri, üniversiteleri, üniversiteye giriş şekli ve okudukları bölümler) elde etmeye yönelik olarak tasarlanmıştır. Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplar, betimleyici istatistikler olan frekans ve yüzde kullanılarak analiz edilmiştir

Tablo-1: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Frekans	Yüzde	Kümülatif Y
Kadın	767	50,7	50,7
Erkek	747	49,3	100
Toplam	1514	100,0	

Tablo 1'e göre anketi cevaplayan katılımcıların cinsiyetlerine bakıldığında % 50,7'si kadın, % 49,3'ü erkektir.

Tablo- 2: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Yaş Dağılımı

Yaş Aralığı	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
18 yaş altı	73	4,8	4,8
19-20 yaş	868	57,3	62,2
21-22 yaş	409	27,0	89,2
23-24 yaş	105	6,9	96,1
25 yaş üstü	59	3,9	100
Toplam	1514	100,0	

Tablo 2’ye göre anketi cevaplayan Meslek yüksekokulu öğrencilerinin yaşları, gruplandırılmış yaş aralıkları şeklinde düzenlenerek belirlenmeye çalışılmıştır. Buna göre katılımcıların % 27’si 21-22 yaş; % 6,9’u 23-24 yaş, % 5,3’ü 19-20 yaş, % 4,8’i 18 yaş altı ve % 3,9’u 25 yaş ve üstü aralıktadır.

Tablo- 3: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Doğum Yeri Bölgesi Dağılımı

Doğum Yeri Bölgesi	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Marmara	1189	78,5	78,5
Ege	31	2,0	80,6
Akdeniz	43	2,8	83,4
Güneydoğu Anadolu	19	1,3	84,7
Doğu Anadolu	79	5,2	89,9
Karadeniz	94	6,2	96,1
İç Anadolu	59	3,9	100,0
Toplam	1514	100,0	

Tablo 3’e göre katılımcıların doğum yerlerine bölgesel olarak bakıldığında % 78,5’i Marmara, % 6,2’si Karadeniz, % 5,2’si Doğu Anadolu, % 3,9’u İç Anadolu, % 2,8’i Akdeniz, % 2’si Ege ve % 1,3’ü ise Güneydoğu Anadolu Bölgesidir.

Tablo- 4: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Eğitim Aldıkları Üniversite Dağılımı

Üniversite	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
İstanbul Arel	1006	66,4	66,4
Kocaeli	508	33,6	100,0
Toplam	1514	100,0	

Tablo 4'e göre katılımcıların eğitim gördükleri üniversitelere bakıldığında % 66,4'ü İstanbul Arel Üniversitesi, % 33,6'sı ise Kocaeli Üniversitesi Meslek Yüksekokulunda okuduklarını belirtmişlerdir.

Tablo -5: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Üniversiteye Giriş Şekli Dağılımı

Giriş Şekli	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Sınavsız Geçiş	616	40,7	40,7
DGS Sınavı	898	59,3	100,0
Toplam	1514	100,0	

Tablo 5'e göre katılımcıların üniversiteye giriş şekillerine bakıldığında % 40,7'si sınavsız direkt geçiş, % 59,3'ü ise DGS sınavı ile üniversiteye giriş yaptıklarını beyan etmişlerdir.

Tablo-6: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Üniversite Bölüm Dağılımı

Bölüm	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Teknik	722	47,7	47,7
Sosyal	750	49,5	97,2
Sağlık	42	2,8	100,0
Toplam	1514	100,0	
Toplam	1514	100,0	

Tablo 6'ya göre katılımcıların okudukları bölümlere bakıldığında ise, % 49,5'i Sosyal, % 47,7'si Teknik ve % 2,8'si ise Sağlık bölümlerinde eğitim gördüklerini belirtmişlerdir.

7.4.2. Geçerlilik ve Güvenirlilik

Kariyer ve motivasyon için yapılan geçerlilik ve güvenilirlik analizlerine göre kariyeri oluşturan sorular tek bir faktörde toplanmıştır. Bunların güvenilirliği Cronbach alfa ile incelenmiş ve kariyerin Cronbach Alfa katsayısı 0,798 olarak elde edilmiştir. Aynı şekilde motivasyon için yapılan

güvenirlilik analizi sonucu Cronbach Alfa değeri 0,742 olarak bulunmuştur. Her ikisinin de Alfa katsayısı 0,70'den büyük olduğu için ölçeğin güvenilirliği vardır sonucuna ulaşılmıştır.

7.4.3. Kariyer Planları ve Motivasyon Düzeyleri Ortalamaları

Anketin ikinci bölümü, cevaplayanların kariyer planlarıyla ilgili ve üçüncü bölümü ise motivasyon düzeyleriyle ilgili bilgilerini elde etmeye yönelik olarak tasarlanmıştır. Ankete verilen cevaplar, betimleyici istatistikler (frekans, yüzde, ikili karşılaştırma, vb.) kullanılarak analiz edilmiştir. Aşağıda kariyer planları ve motivasyon düzeyleri ile ilgili sorulara 5'li Likert tipi verilen cevapların ortalama değerleri sunulmuştur.

7.4.3.1. Kariyer Planları Sorularına Verilen Cevapların Ortalamaları

Kariyer sorularına katılımcıların cevapları 5'li Likert Ölçeği ile alınmış ve ortalama değerleri belirlenmiştir. Verdikleri cevaplar kapsamında katılımcıların dört yıllık lisans programlarına devam etme isteğinin var olduğu, nitelikli eleman olarak işe başlayıp yükselmeyi ve gelir düzeylerini yükseltmeyi hedefledikleri, yabancı dil, bilgi teknolojilerini ve alanıyla ilgili teknik bilgileri öğrenme konusunda istekli oldukları, iki yıllık eğitimin kariyerleri için başlangıç noktası olduğunun bilincinde oldukları, çok kuvvetli olmasa da meslek yüksekokulu mezunu olmalarının hem iş hem sosyal yaşamda prestijli bir kişi olmalarında yardımcı olacağına inandıkları, kendi alanında iş kurma ve kamudan ziyade özel sektörde ilerleme isteklerinde ise kararsız oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Aşağıda Tablo 7'de kariyer planları anket soruları ve ortalama değerleri sunulmuştur.

Tablo-7: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Kariyer Planları Ortalama Değerleri

Kariyer Planları Anket Soruları	Ortalama Değer
K1: Dikey geçiş sınavı ile ya da Açıköğretimle dört yıllık lisans programlarına geçme hedefim var	4,19
K2: Nitelikli eleman olarak işe başlayıp yükselmeyi hedeflemekteyim.	4,10
K3: Kendi alanımda kendi işimi kurmak istiyorum.	3,38
K4: Yabancı dil öğrenme konusunda hedeflerim var.	4
K5: Bilgi teknolojileri açısından donanımlı olmam gelecekteki hedeflerime katkı verecektir.	4,13
K6: Mütevazı düzeyde gelirle işe başladıktan sonra gelir düzeyimi çok artırmayı hedeflemekteyim.	4,12
K7: Hem iş hem de sosyal yaşamda Meslek Yüksekokulu mezunu olmam prestijli bir kişi olmamda bana yardımcı olacaktır.	3,59
K8: İki yıllık eğitim sürekli kariyer gelişiminin başlangıç noktasıdır.	3,83
K9: Alanımla ilgili teknik bilgiye ileri düzeyde sahip olmak istiyorum.	4,30
K10: Kamudan ziyade özel sektörde ilerlemek istiyorum.	3,42

1-Tamamen Katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3-Kararsızım,

4-Katılıyorum, 5-Tamamen Katılıyorum.

Tablo 7'ye göre katılımcılar "Alanımla ilgili teknik bilgiye ileri düzeyde sahip olmak istiyorum" sorusuna en yüksek katılımı göstermişlerdir. "Kendi alanımda kendi işimi kurmak istiyorum" sorusuna en düşük katılımı göstermişlerdir .

7.4.3.2. Motivasyon Düzeyleri Sorularına Verilen Cevapların Ortalamaları

Motivasyon sorularına katılımcıların cevapları 5'li Likert olarak alınmış ve ortalama değerleri belirlenmiştir. Verdikleri cevaplar kapsamında katılımcıların derslerine yüksek puanla katılımı devam ederek yüksek puanla mezun olma isteklerinin en yüksek olduğu, alanları ile ilgili nitelikli bir işte çalışmanın heyecan verdiği, öğretim elemanlarının ilgileri ve mezun olduktan sonra işe başlayacak olmaları ile motive oldukları, yüksek olmasa da düzenli ve zorunlu staj programlarının olmasının bölümlerine ve okullarına olan

bağlılıklarını arttırdığını, okuldaki teknik donanım ve laboratuvar olanaklarının çalışmalarında katkı sağladığı, öğrenci kulüplerinde görev almanın mutluluk verdiği, farklı konularda konferans, panel ve sempozyumlara katılma isteklerinde ise kararsız oldukları, meslek yüksekokulu öğrencisi olmanın büyük hedeflere ulaşmaları konusunda ve meslek yüksekokullarına yönelik çevresel önyargıların demotive edici olmadığı konularında da kararsız oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Aşağıda Tablo 8’de motivasyon düzeyleri anket soruları ve ortalama değerleri sunulmuştur.

Tablo-8: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Motivasyon Düzeyleri Ortalama Değerleri

Motivasyon Düzeyi Anket Sorusu	Ortalama Değer
M1: Meslek Yüksekokulu öğrencisi olmam büyük hedeflerime ulaşmamda demotive edici değildir.	3,29
M2: Alanımla ilgili bir işte nitelikli- uzman olarak çalışacak olmam beni heyecanlandırıyor.	3,90
M3: Hocalarımızın bize yönelik ilgileri motive edicidir.	3,93
M4: Derslerime yüksek katılımla devam ettiğimden yüksek bir puanla mezun olmak istiyorum.	4,18
M5: Meslek Yüksekokullarına yönelik çevresel önyargılar beni demotive etmiyor.	3,46
M6: Okulumuzdaki teknik donanım ve laboratuvar olanakları bizlerin yüksek performansla çalışmasına katkı vermektedir.	3,01
M7: Kendimi yetiştirmek için öğrenci kulüplerinde görev almaktan mutluluk duymaktayım.	3,10
M8: Farklı konularda düzenlenen konferans, panel ve sempozyumlara istekle katılmaktayım.	3,41
M9: Düzenli ve zorunlu staj programlarının olması bölümüme ve okulumla bağlılığımı artırmaktadır.	3,55
M10: Meslek Yüksekokulunu bitirdikten sonra hemen iş hayatına başlayacak olmam beni motive ediyor.	3,74

7.4.4. T-Test

T testi, hipotez testlerinde en yaygın olarak kullanılan yöntemdir. T testi ile iki grubun ortalamaları karşılaştırılarak, aradaki farkın rastlantısal mı, yoksa istatistiksel olarak anlamlı mı olduğuna karar verilir.

Araştırmamızda katılımcıların Kadın-Erkek, İstanbul Arel Üniversitesi-Kocaeli Üniversitesi öğrencisi olma ve Sınavsız Geçiş-DGS sınavı ile üniversiteye giriş şekilleri ile kariyer planları ve motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını ölçmek amacıyla bağımsız iki örneklem t (Independest Samples "t") testi yapılmıştır.

Analiz sonuçlarına göre cinsiyet ile kariyer planları arasında anlamlı farklılık yoktur, ancak motivasyon düzeyleri ile cinsiyet arasında anlamlı farklılık vardır ve kadınların motivasyon düzeyleri daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin eğitim gördükleri Üniversite ile kariyer planları ve motivasyon düzeyleri arasında anlamlı farklılık vardır. İstanbul Arel Üniversitesi (Vakıf) öğrencilerinin kariyer hedeflerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların üniversiteye giriş şekilleri Kariyer Planları ve Motivasyon Düzeyleri arasında ise anlamlı farklılık bulunamamıştır. Aşağıda T testi sonuçları tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo -9: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkeni Açısından Kariyer Faktörünün Farklaşması

	Cinsiyet	N	Ort.	s.s.	t	p
Kariyer Faktörü	Kadın	767	3,9072	,64953	,077	,939
	Erkek	747	3,9046	,68236		

Tablo 9'a göre kariyer soruları için Levene's testi sonuçları; $F=2,740$, $P=0,098$ $P> 0,05$ olduğu için varyanslar eşittir. $P=(0,939)>0,05$ olduğu için Kariyer soruları cinsiyete göre farklılık göstermez.

Tablo -10: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkeni Açısından Motivasyon Faktörünün Farklılaşması

	Cinsiyet	N	Ort.	s.s.	t	p
Motivasyon Faktörü	Kadın	767	3,6396	,63162	4,951	,000
	Erkek	746	3,4728	,67876		

Tablo 10'a göre, Motivasyon soruları için Levene's testi sonuçları; $F=4,178$, $P=0,041$ $P>0,05$ olduğu için varyanslar eşittir. $P=(0,000)<0,05$ olduğu için Motivasyon soruları cinsiyete göre farklılık gösterir.

Tablo -11: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Üniversite Değişkeni Açısından Kariyer Faktörünün Farklılaşması

	Üniversite	N	Ort.	s.s.	t	p
Kariyer Faktörü	İstanbul Arel	1006	3,9719	,67679	5,480	,000
	Kocaeli	508	3,7752	,62355		

Tablo 11'e göre, kariyer soruları için Levene's testi sonuçları; $F=1,110$, $P=0,074$ $P>0,05$ olduğu için varyanslar eşittir. $P=(0,000)<0,05$ olduğu için kariyer soruları okudukları üniversiteye göre farklılık gösterir.

Tablo -12: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Üniversite Değişkeni Açısından Motivasyon Faktörünün Farklılaşması

	Üniversite	N	Ort.	s.s.	t	p
Motivasyon Faktörü	İstanbul Arel	1005	3,6014	,64984	3,662	,000
	Kocaeli	508	3,4703	,67292		

Tablo 12'ye göre motivasyon soruları için Levene's testi sonuçları $F=2,401$, $P=0,121$ $P>0,05$ olduğu için varyanslar eşittir. $P=(0,000)<0,05$ olduğu için motivasyon soruları okudukları üniversiteye göre farklılık gösterir.

Tablo -13: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Üniversiteye Giriş Şekli Değişkeni Açısından Kariyer Faktörünün Farklılaşması

	Üniversite Giriş	N	Ort.	s.s.	t	p
Kariyer Faktörü	Sınavsız	616	3,8938	,63953	-,583	,560
	DGS	898	3,9141	,68332		

Tablo 13 'e göre, kariyer soruları için Levene's testi sonuçları; $F=0,848$, $P=0,357$ $P>0,05$ olduğu için varyanslar eşittir. $P=(0,560)>0,05$ olduğu için kariyer soruları üniversiteye giriş şekline göre farklılık göstermez.

Tablo -14: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Üniversiteye Giriş Şekli Değişkeni Açısından Motivasyon Faktörünün Farklılaşması

	Üniversite Giriş	N	Ort.	s.s.	t	p
Motivasyon Faktörü	Sınavsız	616	3,5519	,67153	-,265	,791
	DGS	897	3,5611	,65294		

Tablo 14'e göre, motivasyon soruları için Levene's testi sonuçları; $F=2,251$, $P=0,134$ $P>0,05$ olduğu için varyanslar eşittir. $P=(0,791)>0,05$ olduğu için motivasyon soruları üniversiteye giriş şekline göre farklılık göstermez.

7.4.3. Varyans Analizi (One Way ANOVA)

İkiden fazla grubun bir anda karşılaştırılmalarını sağlamak için geliştirilen testler arasında en çok bilineni ve en yaygın olarak kullanılanı "tek yönlü varyans analizi"dir.

Bu nedenle, meslek yüksekokulu öğrencilerinin okudukları bölüm ile Kariyer Planları ve Motivasyon Düzeyleri arasında farklılık olup olmadığını ölçmek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda Arel Üniversitesi ve Kocaeli Üniversitesi Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin eğitim gördükleri Teknik, Sosyal ve Sağlık bölümleri ile Kariyer Planları ve Motivasyon Düzeyleri arasında anlamlı farklılık olduğu ortaya çıkmıştır.

Anova analizi sonrasında çoklu karşılaştırma yapmak için grup varyansları homojen olduğu ve grup gözlem sayıları eşit olmadığından Sheffe testi yapılmıştır. Sheffe testi sonucuna göre ise hem Kariyer Hedefleri hem de Motivasyon Düzeyleri açısından Teknik ve Sosyal bölümler arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aşağıda tek yönlü varyans ve Sheffe testi sonuçları tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo-15: Arel Üniversitesi ve Kocaeli Üniversitesi Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin Bölümlere Göre Kariyer ve Motivasyon ANOVA Analiz Sonuçları

		Kareler Toplamı (Sum of Squares)	Serbestlik Derecesi (df)	Mean Square	F	Sig.
KARİYER	Between Groups	8,708	2	4,354	9,941	,000
	Within Groups	661,809	1511	,438		
Total		670,518	1513			
MOTİVASYON	Between Groups	9,183	2	4,592	10,564	,000
	Within Groups	656,713	1511	,435		
Total		665,896	1513			

Tablo 15’deki Anava tablosunda görüldüğü gibi; Kariyer Planları için $F(2,661,8): 9,94 P<0.001$ olduğu için meslek yüksekokulu öğrencilerinin okudukları bölümler ile Kariyer Planları arasında farklılık gösterir. Motivasyon Düzeyleri ise $F(2, 656,71):10,564 P>0.001$ olduğu için meslek yüksekokulu

öğrencilerinin okudukları bölümler ile Motivasyon Düzeyleri sorularına verilen cevaplar arasında farklılık gösterir.

Tablo-16: Varyansın Homojenliği Testi (Test Of Homogeneity Of Variances)

	Levene Statistic	df1	df2	Si.g.
KARİYER	4,794	2	1511	,008
MOTİVASYON	,557	2	1511	0,573

Homojen olup olmadığına yukarıdaki Tablo 16'ya baktığımızda; kariyer planları soruları için; $F(2,1511) 4,794 P < 0.05$ olduğu için gruplar homojen varyansa sahip değildir ve grup gözlem sayıları eşit değildir. Bu nedenle Tamhane testi çoklu karşılaştırmada kullanılır. Motivasyon düzeyleri soruları için; $F(2,1511) 0,557 P > 0.05$ olduğu için gruplar homojen varyansa sahiptir ve grup gözlem sayıları eşit değildir. Bu sebeple Scheffe testi çoklu karşılaştırmada kullanılır.

Tablo -17: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Kariyer Soruları İçin Tamhen Testi Sonuçları

	Ortalama Fark	Standart Hata	P
Teknik-Sosyal	-0,145733*	,03451	,000
Teknik-Sağlık	,07383	,11032	,880
Sosyal-Sağlık	,21956	,10942	,145

Tablo 17'ye göre; Teknik ve Sosyal bölümler ile kariyer planları arasında anlamlı bir fark vardır. $P < 0.001$ dir.

Tablo-18: Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Motivasyon Soruları İçin Sheffe Testi Sonuçları

	Ortalama Fark	Standart Hata	P
Teknik-Sosyal	-,14872*	,03437	,000
Teknik-Sağlık	,8435	,10464	,723
Sosyal-Sağlık	,23307	,10454	,084

Tablo 18'e göre Teknik ve Sosyal Bölümler ile Motivasyon Düzeyleri arasında anlamlı bir fark vardır. $P < 0.001$ dir.

Kariyer soruları açısından yapılan çoklu karşılaştırma sonuçları şu şekildedir; Teknik 3,8357 - Sosyal 3,9815 - Sağlık 3,7619. Kariyer Planları bakımından Sosyal bölümün en yüksek, Sağlık bölümünün ise en düşük olduğu görülmektedir.

Motivasyon soruları açısından yapılan çoklu karşılaştırma sonuçları şu şekildedir; Teknik 3,4843 - Sosyal 3,6331 - Sağlık 3,4000. Motivasyon Düzeyleri bakımından Sosyal bölümün en yüksek, Sağlık bölümünün ise en düşük olduğu görülmektedir.

Bu sonuçlar Teknik ve Sağlık bölümlerinin iş bulma, işe yerleşme imkanlarının daha belirgin ve kolay olması açısından değerlendirildiğinde Sosyal bölümünde okuyan öğrencilerinin daha motive olması ve kariyer hedeflerinin yüksek olması sonuçlarını desteklemektedir.

7.4.4. Korelasyon Analizi

Gruplandırılarak yapılan korelasyon analizi sonucuna göre motivasyon ve kariyer sorularına verilen cevaplar pozitif yönde ilişkilidir. Aşağıda korelasyon testi sonuçları Tablo 19'da sunulmuştur.

Tablo-19: Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Korelasyon Analizi Sonuçları

		Kariyer	Motivasyon
KARİYER	Pearson Correlation	-	-
MOTİVASYON	Pearson Correlation	,508**	-

Sonuç

Ankete katılan Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin kariyer sorularına verdikleri cevaplar kapsamında yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular ışığında şu sonuçlara varılabilir;

- ❖ Katılımcıların dört yıllık lisans programlarına devam etme isteğinin var olduğu,
- ❖ Nitelikli eleman olarak işe başlayıp yükselmeyi ve gelir düzeylerini yükseltmeyi hedefledikleri,
- ❖ Yabancı dil, bilgi teknolojilerini ve alanıyla ilgili teknik bilgileri öğrenme konusunda istekli oldukları,
- ❖ İki yıllık eğitimin kariyerleri için başlangıç noktası olduğunun bilincinde oldukları,
- ❖ Çok kuvvetli olmasa da meslek yüksekokulu mezunu olmalarının hem iş hem sosyal yaşamda prestijli bir kişi olmalarında yardımcı olacağına inandıkları,
- ❖ Kendi alanında iş kurma ve kamudan ziyade özel sektörde ilerleme isteklerinde ise kararsız oldukları sonucuna ulaşılmıştır.
- ❖ Özellikle öğrencilerin kendi işlerini kurma konusunda meslek yüksekokulu yönetimlerinin ve öğretim görevlilerinin öğrencilere destek olması gerekliliğini vurgulamak gerekir.

Ankete katılan Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin motivasyon sorularına verdikleri cevaplar kapsamında yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular ışığında ise şu sonuçlara varılabilir;

- ❖ Katılımcıların derslerine yüksek puanla katılımla devam ederek yüksek puanla mezun olma isteklerinin en yüksek olduğu,
- ❖ Alanları ile ilgili nitelikli bir işte çalışmanın heyecan verdiği,
- ❖ Hocalarının ilgileri ve mezun olduktan sonra işe başlayacak olmaları ile motive oldukları,
- ❖ Yüksek olmasa da düzenli ve zorunlu staj programlarının olmasının bölümlerine ve okullarına olan bağlılıklarını arttırdığını gösterirken,
- ❖ Okuldaki teknik donanım ve laboratuvar olanaklarının çalışmalarında katkı sağladığı,

- ❖ Öğrenci kulüplerinde görev almanın mutluluk verdiği,
- ❖ Farklı konularda konferans, panel ve sempozyumlara katılma isteklerinde ise kararsız oldukları,
- ❖ Meslek Yüksekokulu öğrencisi olmanın büyük hedeflere ulaşmaları konusunda ve meslek yüksekokullarına yönelik çevresel önyargıların demotive edici olmadığı konularında da kararsız oldukları sonucuna ulaşılmıştır.
- ❖ Meslek Yüksekokullarında teknik donanım ve laboratuvar olanaklarının, öğrenci kulüp aktivitelerinin, farklı konularda düzenlenen konferans, panel ve sempozyumların motive edici düzeyde olmadığı ve geliştirilmesi gerekliliğini belirtmek gerekir

Ankete katılan Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin motivasyon düzeyleri ile cinsiyet durumları arasında anlamlı farklılık vardır ve bayan öğrencilerinin motivasyon düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin eğitim gördükleri Üniversite ile kariyer planları ve motivasyon düzeyleri arasında da anlamlı farklılık vardır. İstanbul Arel Üniversitesi (Vakıf) öğrencilerinin kariyer hedeflerinin daha yüksek olduğu, öğrencilerin eğitim gördükleri Teknik, Sosyal ve Sağlık bölümleri ile kariyer planları ve motivasyon düzeyleri arasında da anlamlı farklılık olduğu ortaya çıkmıştır.

Tamhen testi sonucuna göre kariyer hedefleri Sheffe testi sonucuna göre de motivasyon düzeyleri açısından teknik ve sosyal bölümler arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonuçları özellikle motivasyon düzeylerinde olmak üzere Sosyal bölümlerde okuyan öğrencilerin daha motive olduğu ve kariyer hedeflerinin yüksek olduğu, Sağlık bölümlerinde okuyan öğrencilerin ise motivasyon düzeyinin ve kariyer hedeflerinin en düşük olduğunu gösterir.

Bu sonuçlar teknik ve sağlık bölümlerinin iş bulma, işe yerleşme imkanlarının daha belirgin ve kolay olması açısından değerlendirildiğinde sosyal bölümünde okuyan öğrencilerinin daha motive olması ve kariyer hedeflerinin yüksek olması sonuçlarını desteklemektedir.

Gruplandırılarak yapılan korelasyon analizi sonucuna göre motivasyon ve kariyer sorularına verilen cevaplar pozitif yönde ilişkilidir.

Araştırmanın kısıtlı sayıda bir örneklem grubu üzerinde yapılmıştır. Araştırma sonuçlarının genellenebilmesi için araştırmanın farklı şehirlerde okuyan Meslek yüksekokulu öğrencilere-rine de yapılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Akyüz, Y., (1982). Türk Eğitim Tarihi, Ankara.
- Akyurt, N.,(2009). Meslek Yüksekokulları ve Marmara Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Genel Profili. **Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi**, 4(11).
- Akdemir, A.,(2012). İşletmeciliğin Temel Bilgileri. Ekin Yayınevi, Bursa.
- Alabaş, A., Cemaloğlu, N.,(2007). Uzun Süreli İşsizler ve Uzun Süreli İşsizliği Azaltmada İşkur'un Önemi (Uzmanlık Tezi) (İstihdam ve Meslek Uzman Yardımcısı) ve İstihdam: Varolan Durum, Gelecekteki Olası Gelişmeler. Ankara.
- Baskan, A. G.,(2001). Türkiye'de Yükseköğretimin Gelişimi. **G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 21(1): 21-32.
- Çetinsaya, G.,(2014).”06.03.2014 Açılış Konuşması Metni”,(erişim: <https://www.yok.gov.tr/03,07>).
- Ekinci , E. D., Şahinoğlu, T. Çalmaşur, G., Daştan, H.,(2011). Atatürk Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü, Erzurum.
- Gül, P.,(2014) “Ahilikten Meslek Yüksek Okullarına Türkiye’de Mesleki Eğitimin Gelişimi”,**Sosyalist Dergi**, 10 Eylül.
- Günay, G.,(2012). Yeni Teknolojilerin Gençlerin Satın Alma Eğilimleri Üzerine Etkisi. **Akademik Bakış Dergisi** , Sayı:29, **Mart-Nisan 2012**, **Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E- Dergisi İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası Kırgız-Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Celalabat, Kırgızistan.
- Günay, D.,(2010). Mesleki Ve Teknik Yükseköğretim Ve Meslek Yüksekokullarının Yeniden Düzenlenmesi Çalışmaları. YÖK Yürütme Kurulu Üyesi, TÜSİAD, İstanbul, 19 Nisan .
- Hatiboğlu, M. T.,(1995). Yükseköğretim Mevzuatı, Yasalar, Yönetmelikler, İdari Yargı, Dilekçe Örnekleri, Selvi Yayınevi, Ankara.
- İ.T.O.,(2008). **M.Y.O.Araştırması**,Yaz Strateji.
- Kazu, Y., Demirli, C.(2002). Mesleki ve Teknik Orta Öğretim Kurumlarındaki Gelişmeler, **Milli Eğitim Dergisi** 155-156.

Kahraman, L., Öktem,M.K.,(2002). Üniversite Belediye İşbirliğine Doğru:Kent Belediyelerinin Üniversite Gençliği ve Öğretim Elemanlarına Yönelik Hizmetleri, **Çağdaş Yerel Yönetimler**, Ocak, 11(1):73-108.

Karasar, N.,(1981). Ön lisans Eğitimi Ve Teknik Eğitimde Uygulanabilirliği: Tarama Modelinde Bir Araştırma, A.U. Eğitim Fak. Yay. No:106, Ankara.

Kavili, Arap Sultan.,(2005). Türkiye Yeni Üniversitelerine Kavuşurken: Türkiye’de Yeni Üniversiteler Ve Kuruluş Gerekçeleri Adnan Menderes Üniversitesi Aydın Meslek Yüksekokulu, 259-274.

Maya, Çalışkan İlknur. Uzman, Ersin. Işık, Halil.,(2012) Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerini Farklı Kaynaklardan Algıladıkları Sosyal Desteğin Yordaması. **Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi**, 7(1). 2012.

Örs, F.,(2013). Meslek Yüksekokullarının Toplumsal İşlevi, Bir Meslek Yüksekokulunun Kurumsal İmaj Araştırması, **Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 10. Bahar.

Özbay, F.,(1990). Üniversite Çevresi, Yükseköğretimde Sorunlar ve Çözümler, Cem Yayınevi, İstanbul, 109-137.

Semiz, Y. Kuş, R.,(2004). Osmanlı’da Mesleki Teknik Eğitim. İstanbul Sanayi Mektebi 1869-1930. **SÜ Türkiyat Araştırmaları Dergisi**, 15: 272-295.

Şahin, İ. Okay, Ş. Ve Özdemir, S.,(2007). Türkiye’de Mesleki Teknik Eğitimin Durumu ve Karşılaşılan Sorunlar. Ulusal Teknik Eğitim, **Mühendislik ve Eğitim Bilimleri Genç Araştırmacılar Sempozyumu** ,UMES’07 Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli,1018-1021.

Şahin, İ. Fındık, T.,(2008). Türkiye’de Meslek Ve Teknik EğitimMevcut Durum, Sorunlar Ve Çözüm Önerileri 82 Tsa/Yıl: 12, S:3, Aralık.

T.C. YÖK.,(2007). Türkiye’nin Yüksek Öğretim Stratejisi. Ankara, Şubat.

Tunç, A.,(2005). MYO’lara Snavsız Geçişin Değerlendirmesi, **ZKÜ SosyalBilimler Dergisi**, 1 (2): 75-81.

Uluslararası Yükseköğretim Kongresi,(2011).Yeni Yönelişler ve Sorunlar, 3.Cilt/Bölüm XV /Sayfa 2203-2211.

Uluyol, O.,(2013). Öğrencilerin Girişimcilik eğilimlerinin Belirlenmesi: Gölbaşı Meslek Yüksekokulu Örneği. **Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**. Yıl:6, 15 Aralık.

Üskül, Z.,(1990). Taşra Üniversitelerinin Kültürel Etkinlikleri Ve Eskişehir Anadolu Üniversitesi Örneği, Yükseköğretimde Sorunlar ve Çözümler, Cem Yayınevi, İstanbul, S:289-294.

Yıldız, E. Talih, D.,(2011). Üniversitelerin Kalkınmadaki Rolü: Babaeski Meslek Yüksekokulu Örneği. **Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi**, 6(2).

Zorlu, K.,(2012). Türkiye’de Ara Eleman İhtiyacına Yönelik Tespitler ve Karşılaşılan Sorunlar Üzerine Bir Araştırma. TİSK Akademi, 1.

Türel, O.,(2004). Türkiye’de Yükseköğretimin Yeniden Kurumsallaşması Üzerine Düşünceler. **Mülkiye Dergisi**, Cilt: XXVIII, Sayı:151-242.

İnternet Siteleri:

http://www.dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2014/YGS/2014_OSY_S_KILAVUZU_02_01_2_014.pdf (Erişim Tarihi: 15 Mayıs 2014).

<http://www.ismetinonu.com> (Erişim Tarihi: 20 Mayıs 2014).

<http://www.meslekyuksekokulu.karatekin.edu.tr> (Erişim Tarihi: 10 Nisan 2014).

<http://www.osym.gov.tr/belge/1-19213/2012-2013-ogretim-yili-yuksekokretim-istatistikleri.html> (Erişim Tarihi: 16 Mayıs 2014).

<http://www.osym.gov.tr/dosya/1-69401/h712onlisanslisansogrencisay.pdf> (Erişim Tarihi: 14 Mayıs 2014).

<http://www.universite-toplum.org/text.php?id=235> (Erişim Tarihi : 12 Mayıs 2014).